

Joseph B. Rhine, 1930'lu yılların başlarında Duke Üniversitesi'nde bir dizi araştırma başlattı. PK deneyini planlarken irade gücüyle istemli olarak, rastlantısal atılan bir zar üzerine etki edilemeyeceğini araştırdı. Deneyde, bir dizi zar, eğik bir düzleme olası hileleri (zar tutma) engellemek için otomatik fırlatma aletiyle fırlatılır. İsteyerek çalışmaya katılan ve PK etkisi oluşturmaya çalışan kişi, zar sonuçlarını görüyordu. Kendi isteğini kullanarak, daha önceden belirlenmiş bir zar yüzeyinin üste gelmesi için etki etmesi söyleniyordu. Amaç zarı etkileyerek, genel ortalamanın dışına taşan bir tahmin tutturmaktı.

Uzun yıllar bu metotla çalışan Rhine, 1934-1942 arasında yaptığı PK deneyleri çalışmalarını değerlendirdi [1] ve bir "azalma", isabet oranında düşüş etkisi (*decline-effect*) buldu. Bu isabet oranlarının, oturumun ikinci yarısında, ilk yarıya göre düştüğünü ifade eder. Rhine bu durumu, PK etkisi uygulamaya çalışan kişinin yorulmasına bağlayarak, psikolojik koşullar ile zarın belli oranda sapma oluşturduğunu kanıtladığını öne sürdü! 1943'te çalışmalarının sonucunda şöyle yazmıştır: "*Demek ki ruh, maddeyi etkileyebilen bir güce sahiptir... Maddeye istatistikî yönden ölçebileceğimiz bir etki yapabilmektedir. PK, fiziksel ortamda, fiziğin tanıdığı hiçbir etkenle, hiçbir enerjiyle açıklanamayacak sonuçlara yol açmaktadır*"

Rhine çalışmalarıyla, PK'yi niceliksel istatistiksel ölçüm nesnesi haline getirmeyi başarmıştı, ama vardığı sonuçlar, elde ettiklerine göre epey abartılı ve farklı yöndeydi. Üstelik deneyde olasılıkla kontrol edilemeyen nedenlerle ortaya çıkan "bias/eğilimler" belirgin olarak dışarıda bırakılamamıştı. Daha sonraları Rhine'a birçok ağır eleştiri yöneltildi. PK etkisinin, bir dizi psikolojik değişkenin etkisiyle ortaya çıktığı ve bu değişkenin bulunmadığı yerde, PK'nin gerçekleşmediği kanıtlanıncaya kadar böyle bir etkiye inanmanın anlamsız olacağı ileri sürüldü.

---

[1] Rhine LE and Rhine JB. The Psychokinetic Effect. Journal of Parapsychology

1943;7:20-43.